

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Центральноукраїнський державний університет імені Володимира Винниченка

Факультет педагогіки, психології та мистецтв
Кафедра психології та соціальної роботи

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

В.о. завідувача кафедри

Гейко Є. В.

« 04 » серпня 2023 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ПП. 1.1.12. «Кризовий менеджмент в організаціях»

(шифр і назва навчальної дисципліни)

Рівень вищої освіти: Другий (магістерський)

Галузь знань: 05 Соціальні та поведінкові науки

(шифр, назва галузі)

Спеціальність: 053 Психологія

(шифр і назва спеціальності)

Освітня програма Психологія (практична психологія)

(назва)

Форма навчання заочна

(денна, заочна,)

2023 – 2024 навчальний рік

Робоча програма навчальної дисципліни
«Кризовий менеджмент в організаціях»

(назва навчальної дисципліни)

розроблена на основі освітньо-професійної програми _____

Психологія (практична психологія)

(назва ОПП)

навчального плану підготовки здобувачів вищої освіти освітнього ступеня

магістр

за спеціальністю

053 Психологія

(шифр і назва спеціальності)

Строк навчання: 1 рік 10 місяців

Розробник:

Галушко Любов Ярославівна, канд. психол. наук, доцент кафедри психології та

соціальної роботи

(вказати авторів, їхні посади, наукові ступені та вчені звання)

Робочу програму обговорено та схвалено на засіданні кафедри
психології та соціальної роботи

Протокол від « 04 » серпня 2023 року № 1

В.о. завідувача кафедри

(підпис)

Гейко Є. В
(прізвище та ініціали)

Робоча програма навчальної дисципліни **«Кризовий менеджмент в організаціях»**
для студентів спеціальності 053 Психологія за другим (магістерським) рівнем
вищої освіти ОПП Психологія (практична психологія) – ЦДПУ імені
В. Винниченка, 2023. 28 с.

© Галушко Л.Я., 2023 рік

© ЦДПУ імені В. Винниченка,
2023 рік

1. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА
1.1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів 3,5	Галузь знань <u>05 Соціальні та поведінкові науки</u> (шифр і назва)	Нормативна (бакалаврська програма)	
Індивідуальне навчально-дослідне завдання _____ (назва)	Спеціальність: <u>053 Психологія</u> (шифр і назва)	Рік підготовки	
		1-й	1-2-й
Загальна кількість годин – 105		Семестр	
		II	II-III
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 3 самостійної роботи студента – 6	Освітня програма: <u>Психологія бізнесу та управління</u> (шифр і назва)	18 год.	4/2 год.
		Практичні, семінарські	
	18 год.	10 год.	
	Лабораторні		
	год.	год.	
	Самостійна робота		
	69 год.	89 год.	
	Індивідуальні завдання:		
	год.		
	Вид контролю:		
<i>Залік</i>	<i>Залік</i>		

1.2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Основною метою курсу є оволодіння студентами теоретико - методологічними основами кризового менеджменту в організаціях.

Завдання вивчення дисципліни: ознайомити здобувачів з категоріальним апаратом кризового менеджменту; дослідити причини та види кризових ситуації; проаналізувати специфіку процесу організації антикризового управління в організації; виробити у слухачів ряд практичних умінь та навичок проводити моніторинг та специфічні маркетингові дослідження як передумови для визначення потенційних ризиків у діяльності організації; Охарактеризувати використання методів аналізу і прогнозу; засвоєння інструментарію антикризового управління; вивчення стратегій мінімізації негативного впливу криз на діяльність підприємств; розкрити особливості організації та проведення психодіагностичного обстеження, а також наукового експериментального психологічного дослідження.

У результаті вивчення навчальної дисципліни у студента мають бути сформовані такі *компетентності*:

І.К.: Здатність вирішувати складні завдання і проблеми у процесі навчання та професійної діяльності у галузі психології, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій і характеризується невизначеністю умов і вимог.

загальні	спеціальні (фахові)
ЗК 1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. ЗК 3. Здатність генерувати нові ідеї (креативність). ЗК 4. Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми. ЗК 5. Цінування та повага різноманітності та мультикультурності. ЗК 6. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів). ЗК 7. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо. ЗК 9. Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети.	СК 1. Здатність здійснювати теоретичний, методологічний та емпіричний аналіз актуальних проблем психологічної науки та / або практики. СК 2. Здатність самостійно планувати, організувати та здійснювати психологічне дослідження з елементами наукової новизни та / або практичної значущості. СК 3. Здатність обирати і застосувати валідні та надійні методи наукового дослідження та/або доказові методики і техніки практичної діяльності. СК 4. Здатність здійснювати практичну діяльність (тренінгову,

<p>ЗК 11. Здатність до професійної діяльності у мінливих умовах сучасного бізнес-середовища.</p> <p>ЗК 12. Здатність встановлювати, підтримувати ділові та міжособистісні комунікації у сфері бізнесу.</p>	<p>психотерапевтичну, консультаційну, психодіагностичну та іншу залежно від спеціалізації) з використанням науково верифікованих методів та технік.</p> <p>СК 9. Здатність дотримуватися у фаховій діяльності норм професійної етики та керуватися загальнолюдськими цінностями.</p>

1.3. Очікувані програмні результати навчання:

- ПР 4. Робити психологічний прогноз щодо розвитку особистості, груп, організацій.
- ПР 7. Доступно і аргументовано представляти результати досліджень у писемній та усній формах.
- ПР 9. Вирішувати етичні дилеми з опорою на норми закону, етичні принципи та загальнолюдські цінності.
- ПР 10. Здійснювати аналітичний пошук відповідної до сформульованої проблеми наукової інформації та оцінювати її за критеріями адекватності
- ПР 11. Здійснювати адаптацію та модифікацію існуючих наукових підходів і методів до конкретних ситуацій професійної діяльності.

2. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Змістовий модуль I. Предмет і методологія розвитку кризових явищ в організаціях

Тема 1. Зміст та тенденції розвитку кризових явищ.

Загальна характеристика змісту та причин виникнення криз. Передумови та ознаки виникнення криз. Типологія криз. Тенденції виникнення та подолання криз. Глобальні кризи як віддзеркалення масштабних процесів.

Тема 2. Індивідуальні особливості як фактор поведінки в організації. Сприйняття індивіда в організації. Формування структури поведінки Теорія характерних рис. Захисні механізми психіки особистості. Особистість в організації.

Тема 3. Кризовий стан організації та передумови його виникнення

Типологія виникнення причин криз. Функції кризи в організаціях. Переваги кризової ситуації. Підходи до визначення кризових ситуацій. Функції антикризового управління.

Тема 4. Роль менеджменту в сучасному управлінні персоналом у кризовий період.

Роль та місце механізму менеджменту у сучасному управлінні персоналом у кризовий період. Особливості менеджменту персоналу в розробці ефективної кадрової політики організації. Вітчизняний та зарубіжний досвід роботи з персоналом організації в умовах кризових ситуацій, визначено можливі шляхи удосконалення ефективної антикризової кадрової політики.

Тема 5. Ефективна комунікація в управлінні персоналом у кризових ситуаціях.

Аспекти вертикальної та горизонтальної комунікації в системі управління персоналом, основні шляхи та проблеми формування комунікаційної стратегії всередині організації. Найбільш поширені форми комунікаційної взаємодії.

Змістовий модуль II. Методичні підходи до організації діагностики та корекції кризових явищ в організаціях

Тема 6. Діагностика кризових ситуацій в процесі управління.

Антикризова діагностика: сутнісні детермінанти, складники, функції та принципи
Характеристика методик діагностування кризового стану та банкрутства підприємства
Особливості антикризового управління закладом охорони здоров'я.
Методичне забезпечення діагностики кризового процесу. Етапи діагностики кризового процесу. Оцінювання симптомів розвитку кризових ситуацій.

Змістовий модуль III. Специфіка активації антикризового управління

Тема 7. Сутність та особливість формування кадрового антикризового потенціалу на підприємстві.

Антикризова кадрова політика на підприємстві Формування антикризових груп. Система раннього упередження і реагування. Організація внутрішньогосподарського антикризового механізму.

Тема 8. Трансформація кадрової політики на підприємстві в період кризи

Формування антикризової кадрової політики на підприємстві, основні цілі щодо запобігання та зниження ризиків виникнення кризової ситуації; зниження негативних наслідків кризової ситуації, швидка їх ліквідація. Антикризова корпоративна кадрова політика. Система науково обґрунтованих цілей, завдань, принципів, методів, правил і норм, що визначають зміст і форми управління персоналом та кадрової роботи в умовах кризи (людський ресурс у відповідність зі стратегією організації), які спрямовані на збереження життєздатності та розвитку в майбутньому. Концептуальна схема формування корпоративної антикризової кадрової політики, яка враховує ймовірність різного сприйняття кризової ситуації в організації як з боку окремих працівників, так і з боку різних підрозділів.

Тема 9. Технології здійснення антикризового управління

Поняття технології антикризового управління. Обмеження та критичні фактори при розробці управлінських рішень в антикризовому управлінні. Роль сучасних інформаційних технологій в розробці та реалізації технологій антикризового управління.

Технологічна схема процесу управління в кризовій ситуації. Технологія розробки управлінських рішень в антикризовому управлінні. Параметри контролю кризових ситуацій в технології антикризового управління.

3. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви розділів і тем	Кількість годин							
	денна форма				заочна форма			
	усього	у тому числі			усього	у тому числі		
		Л	П	с. р.		л	П	с. р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Змістовий модуль I. Предмет і методологія розвитку кризових явищ в організаціях								
Тема 1. Зміст та тенденції розвитку кризових явищ..	14	2	2	10	12	2		10
Тема 2. Індивідуальні особливості як фактор поведінки в організації.	9	2	2	5	12		2	10
Тема 3. Кризовий стан організації та передумови його виникнення	9	2	2	5	10			10
Тема 4. Роль менеджменту в сучасному управлінні персоналом у кризовий період.	9	2	2	5	7		2	5
Тема 5. Ефективна комунікація в управлінні персоналом у кризових ситуаціях.	11	2	2	7	10			10
<i>Разом за модуль / розділ 1:</i>	<i>52</i>	<i>10</i>	<i>10</i>	<i>32</i>	<i>51</i>	<i>2</i>	<i>4</i>	<i>45</i>
Змістовий модуль II. Методичні підходи до організації діагностики та корекції кризових явищ в організаціях								
Тема 6. Діагностика кризових ситуацій в процесі управління.	14	2	2	10	14	2	2	10
<i>Разом за модуль / розділ 2:</i>	<i>14</i>	<i>2</i>	<i>2</i>	<i>10</i>	<i>14</i>	<i>2</i>	<i>2</i>	<i>10</i>
Змістовий модуль III. Специфіка активації антикризового управління								
Тема 7. Сутність та особливість формування кадрового антикризового потенціалу на підприємстві.	14	2	2	10	12		2	10
Тема 8. Трансформація кадрової політики на підприємстві в період кризи	14	2	2	10	14	2	2	10
Тема 9. Технології здійснення антикризового управління	11	2	2	7	14			14
<i>Разом за Розділом 3:</i>	<i>39</i>	<i>6</i>	<i>6</i>	<i>27</i>	<i>40</i>	<i>2</i>	<i>4</i>	<i>34</i>
Усього годин	105	18	18	69	105	6	10	89

4. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

4.1. Теми лекційних занять

4.1.1 денна форма навчання

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
Змістовий модуль I. Предмет і методологія розвитку кризових явищ в організаціях		
1.	Тема 1. Зміст та тенденції розвитку кризових явищ..	2
2.	Тема 2. Індивідуальні особливості як фактор поведінки в організації.	2
3	Тема 3. Кризовий стан організації та передумови його виникнення	2
4	Тема 4. Роль менеджменту в сучасному управлінні персоналом у кризовий період.	2
5	Тема 5. Ефективна комунікація в управлінні персоналом у кризових ситуаціях.	2
Змістовий модуль II. Методичні підходи до організації діагностики та корекції кризових явищ в організаціях		
6.	Тема 6. Діагностика кризових ситуацій в процесі управління	2
Змістовий модуль III. Специфіка активації антикризового управління		
7.	Тема 7. Сутність та особливість формування кадрового антикризового потенціалу на підприємстві.	2
8.	Тема 8. Трансформація кадрової політики на підприємстві в період кризи	2
9	Тема 9. Технології здійснення антикризового управління	2
	Разом	18

4.1.2 заочна форма навчання

4.1.1 денна форма навчання

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
Змістовий модуль I. Предмет і методологія розвитку кризових явищ в організаціях		
1.	Тема 1. Зміст та тенденції розвитку кризових явищ..	2
2.	Тема 2. Індивідуальні особливості як фактор поведінки в організації.	
3	Тема 3. Кризовий стан організації та передумови його виникнення	
4	Тема 4. Роль менеджменту в сучасному управлінні персоналом у кризовий період.	
5	Тема 5. Ефективна комунікація в управлінні персоналом у кризових ситуаціях.	
Змістовий модуль II. Методичні підходи до організації діагностики та корекції кризових явищ в організаціях		
6.	Тема 6. Діагностика кризових ситуацій в процесі управління	2
Змістовий модуль III. Специфіка активації антикризового управління		
7.	Тема 7. Сутність та особливість формування кадрового антикризового потенціалу на підприємстві.	
8.	Тема 8. Трансформація кадрової політики на підприємстві в період кризи	2
9	Тема 9. Технології здійснення антикризового управління	
	Разом	6

4.2. Теми семінарських (практичних) занять

4.2.1 денна форма навчання

4.1.1 денна форма навчання

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
Змістовий модуль I. Предмет і методологія розвитку кризових явищ в організаціях		
1.	Тема 1. Зміст та тенденції розвитку кризових явищ..	2

2.	Тема 2. Індивідуальні особливості як фактор поведінки в організації.	2
3	Тема 3. Кризовий стан організації та передумови його виникнення	2
4	Тема 4. Роль менеджменту в сучасному управлінні персоналом у кризовий період.	2
5	Тема 5. Ефективна комунікація в управлінні персоналом у кризових ситуаціях.	2
Змістовий модуль II. Методичні підходи до організації діагностики та корекції кризових явищ в організаціях		
6.	Тема 6. Діагностика кризових ситуацій в процесі управління	2
Змістовий модуль III. Специфіка активації антикризового управління		
7.	Тема 7. Сутність та особливість формування кадрового антикризового потенціалу на підприємстві.	2
8.	Тема 8. Трансформація кадрової політики на підприємстві в період кризи	2
9	Тема 9. Технології здійснення антикризового управління	2
	Разом	18

4.2.2. заочна форма навчання

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
Змістовий модуль I. Предмет і методологія розвитку кризових явищ в організаціях		
1.	Тема 1. Зміст та тенденції розвитку кризових явищ.	
2.	Тема 2. Індивідуальні особливості як фактор поведінки в організації.	2
3	Тема 3. Кризовий стан організації та передумови його виникнення	
4	Тема 4. Роль менеджменту в сучасному управлінні персоналом у кризовий період.	2
5	Тема 5. Ефективна комунікація в управлінні персоналом у кризових ситуаціях.	

Змістовий модуль II. Методичні підходи до організації діагностики та корекції кризових явищ в організаціях		
6.	Тема 6. Діагностика кризових ситуацій в процесі управління	2
Змістовий модуль III. Специфіка активації антикризового управління		
7.	Тема 7. Сутність та особливість формування кадрового антикризового потенціалу на підприємстві.	2
8.	Тема 8. Трансформація кадрової політики на підприємстві в період кризи	2
9	Тема 9. Технології здійснення антикризового управління	
	Разом	10

4.3. Теми лабораторних занять

4.3.1 денна форма навчання – не передбачено

4.3.2 заочна форма навчання – не передбачено

4.4. Завдання для самостійної роботи

4.4.1 денна форма навчання

Самостійна робота є невід’ємною складовою вивчення навчальної дисципліни. Вона здійснюється за такими напрямками:

- підготовка теоретичних питань до практичних занять;
- конспектування першоджерел;
- підготовка рефератів (цей вид роботи здійснюється здобувачем за бажанням);
- виконання індивідуальних (професійно-орієнтованих) завдань;
- підготовка до підсумкових модульних контрольних робіт;
- підготовка до екзамену (I та II навчальний семестр).

Підготовка теоретичних питань до практичних занять передбачає опрацювання питань теми практичного заняття. Ці питання могли як розглядати під час лекції, так і виноситися на самостійне опрацювання. Алгоритм підготовки.

- Визначте питання для підготовки (Ви маєте розглянути усі питання, зазначені у плані практичного заняття).

- Візьміть у бібліотеці університету (читальному залі, в електронній бібліотеці або на інтернет-ресурсах) джерела, зазначені у списку основної літератури до заняття <https://cusu.edu.ua/ua/bibliorafichna-informatsiia/pravila-skladannya-spisku-literaturi>

При підборі літератури Ви можете користуватися бібліотечними каталогами (алфавітним, предметним або систематичним).

- Визначте розділи (теми або параграфи), у яких розкрито питання практичного заняття.
- Прочитайте ці розділи.

- Складіть план (простий або складний) відповіді на кожне питання.

- Визначте основні поняття, які Ви повинні засвоїти (користуючись переліком основних понять до кожної теми).

- Проаналізуйте, як опрацьований матеріал пов'язаний з іншими питаннями теми.
- Для кращого засвоєння та запам'ятовування матеріалу складіть короткий конспект, схеми, таблиці або графіки по прочитаному матеріалу.

- Визначте проблеми в опрацьованому матеріалі, які Ви недостатньо зрозуміли.

З цими питаннями Ви можете звернутися на консультації до викладача.

- Перевірте, як Ви засвоїли опрацьоване питання. Ви можете це зробити, відповівши на контрольні питання до теми.

Конспектування (опрацювання) першоджерел передбачає поглиблений розгляд окремих питань теми. Для конспектування можуть пропонуватися статті з фахових журналів, розділи монографій або підручників.

Алгоритм підготовки.

- Прочитайте запропоноване першоджерело.

- Правильно оформіть бібліографію першоджерела (автор, назва, вихідні дані).

- Складіть план (простий або складний).

- Для кожного пункту плану виділіть основні положення проблеми, яка висвітлюється у першоджерелі.

- Представте прочитаний текст у вигляді тез або анотації, використовуючи, при потребі, схеми, таблиці, графіки тощо.

- Для самоперевірки перекажіть статтю, використовуючи власний конспект.

Примітка: якщо ви маєте труднощі у підготовці окремих теоретичних питань або виконанні практичних завдань, ви можете звернутися за консультацією до викладача.

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
Змістовий модуль I. Предмет і методологія розвитку кризових явищ в організаціях		
1.	Тема 1. Зміст та тенденції розвитку кризових явищ..	10

2.	Тема 2. Індивідуальні особливості як фактор поведінки в організації. Проаналізуйте глибини кризи . Своєчасне виявлення кризи, її фази і глибини - передумова, яка підвищує ефективність управлінських рішень. Виявлення потенційних проблем і чинників (причин) кризи (конспект).	5
3	Тема 3. Кризовий стан організації та передумови його виникнення Проаналізуйте глибини кризи . Своєчасне виявлення кризи, її фази і глибини - передумова, яка підвищує ефективність управлінських рішень. Виявлення потенційних проблем і чинників (причин) кризи (конспект).	5
4	Тема 4. Роль менеджменту в сучасному управлінні персоналом у кризовий період.	5
5	Тема 5. Ефективна комунікація в управлінні персоналом у кризових ситуаціях.	5
Змістовий модуль II. Методичні підходи до організації діагностики та корекції кризових явищ в організаціях		
6.	Тема 6. Діагностика кризових ситуацій в процесі управління	10
Змістовий модуль III. Специфіка активації антикризового управління		
7.	Тема 7. Сутність та особливість формування кадрового антикризового потенціалу на підприємстві.	7
8.	Тема 8. Трансформація кадрової політики на підприємстві в період кризи	5
9	Тема 9. Технології здійснення антикризового управління	5
	Разом	57

4.4.2. заочна форма навчання

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
Змістовий модуль I. Предмет і методологія розвитку кризових явищ в організаціях		

1.	Тема 1. Зміст та тенденції розвитку кризових явищ..	10
2.	Тема 2. Індивідуальні особливості як фактор поведінки в організації. Проаналізуйте глибини кризи . Своєчасне виявлення кризи, її фази і глибини - передумова, яка підвищує ефективність управлінських рішень. Виявлення потенційних проблем і чинників (причин) кризи (конспект).	5
3	Тема 3. Кризовий стан організації та передумови його виникнення Проаналізуйте глибини кризи . Своєчасне виявлення кризи, її фази і глибини - передумова, яка підвищує ефективність управлінських рішень. Виявлення потенційних проблем і чинників (причин) кризи (конспект).	5
4	Тема 4. Роль менеджменту в сучасному управлінні персоналом у кризовий період.	7
5	Тема 5. Ефективна комунікація в управлінні персоналом у кризових ситуаціях.	10
Змістовий модуль II. Методичні підходи до організації діагностики та корекції кризових явищ в організаціях		
6.	Тема 6. Діагностика кризових ситуацій в процесі управління 1.Аналіз психологічного стану підприємства (на прикладі конкретного підприємства):	20
Змістовий модуль III. Специфіка активації антикризового управління		
7.	Тема 7. Сутність та особливість формування кадрового антикризового потенціалу на підприємстві.	10
8.	Тема 8. Трансформація кадрової політики на підприємстві в період кризи	10
9	Тема 9. Технології здійснення антикризового управління	10
	Разом	89

4.5. Індивідуальне навчально-дослідне завдання *не передбачено*

4.6. Методи навчання

Під час вивчення дисципліни «**Кризовий менеджмент в організаціях**» передбачено комплексне використання різноманітних методів організації та методів стимулювання і мотивації їх навчання, що сприяє розвитку творчих засад особистості майбутнього фахівця, з урахуванням індивідуальних особливостей учасників освітнього процесу.

За джерелами знань на заняттях використовуються словесні (розповідь, бесіда, лекція) та практичні методи.

За рівнем самостійної розумової діяльності використовуються проблемно-інформаційний, проектно-пошуковий, дослідницький методи.

Із метою забезпечення максимального засвоєння студентами матеріалу курсу використовуються наступні методи навчання:

1) Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності:

- словесні (лекція-монолог, лекція-діалог, проблемна-лекція);
- наочні (презентація, демонстрування);
- практичні методи (практичні завдання – проведення психокорекційного процесу).

2) Методи стимулювання й мотивації навчально-пізнавальної діяльності:

- метод проблемного викладу матеріалу;
- моделювання реальних ситуацій діагностичного обстеження;
- мозковий штурм;

3) Методи контролю й самоконтролю за ефективністю навчально-пізнавальної діяльності:

- усного контролю;
- письмового контролю;
- самоконтролю та взаємоконтролю;
- усне рецензування відповідей.

4.7. Засоби діагностики результатів навчання здобувачів освіти.

Порядок та критерії виставлення балів

Контрольні заходи здійснюються з дотриманням вимог об'єктивності, індивідуального підходу, системності, всебічності.

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання є:

- екзамен;
- презентації результатів виконаних завдань;
- виступи на наукових заходах;

У вузівській системі – це чотирьохбальна система, в якій використовуються словесні відмітки: “відмінно”, “добре”, “задовільно”, “незадовільно”, а також використовують літери А, В, С, D, Fx, F.

Під час оцінювання відповідей студентів викладач повинен керуватися такими критеріями:

- 1) повнота та змістовність відповіді;
- 2) вміння відібрати суттєвий матеріал для розкриття питання;
- 3) логічність та послідовність в розкритті питання;
- 4) точність в описі фактів, викладу теорій та формулюванні понять;
- 5) вміння навести приклади, які ілюструють матеріал (особливо цінуються самостійно підібрані приклади);
- 6) вміння робити висновки;
- 7) вміння стилістично та граматично вірно оформлювати відповідь;
- 8) уміння вкластися у відведений час;
- 9) вміння відповідати на додаткові запитання викладача.

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за національною шкалою
	для заліку
90-100	відмінно
82-89	добре
74-81	
64-73	задовільно
60-63	
35-59	незадовільно
1-34	незадовільно

4.8. Перелік програмових питань для самоконтролю:

1. Поняття кризи в системі функціонування та розвитку підприємства
2. та фактори, що обумовлюють їх виникнення.
3. Особливості та типологія криз.
4. Циклічність кризових явищ в економіці на сучасному етапі.
5. Ознаки прояву кризових явищ в діяльності підприємства та
6. необхідність застосування антикризового управління.
7. Процес розвитку кризової ситуації та методи її діагностики і прогнозування.
8. Підготовка до функціонування підприємства в кризових ситуаціях.
9. Фактори, які визначають ефективність антикризового управління.
10. Людський фактор антикризового управління.
11. Інноваційний фактор в антикризовому управлінні.
12. Інвестиційний фактор в антикризовому управлінні.
13. Технології антикризового управління.
14. Методологія діагностики кризових явищ на підприємстві.
15. Діагностика в системі управління попереджень та виходу з кризового стану на підприємстві.
16. Рекомендації щодо запобігання професійного вигорання у професійній діяльності.
17. Роль стресу у роботі працівників організації. Методи управління стресом на рівні організації.
18. Правила побудови ефективних комунікацій в організаціях.
19. Види, засоби та механізми державного регулювання кризових ситуацій.
20. Індивідуальні особливості як фактор поведінки в організації.
21. Особистість в організації.
22. Кризовий інформаційний менеджмент організації.
23. Криза та кризовий менеджмент у сфері публік рилешнз.
24. Кризовий менеджмент в умовах війни.
25. Кризовий менеджмент переміщених ЗВО України в умовах воєнного стану.
26. Аналіз ризику. Концепція управління ризикозахищеністю підприємства.
27. Основні причини (фактори) виникнення кризових явищ.
28. Наслідки кризових явищ на підприємстві. Основні положення теорії особистості Г. Мюррея.
29. ТАТ: процедура дослідження, схема аналізу та інтерпретації за Г. Мюрреєм.
30. Основні категорії аналізу розповідей ТАТ за Д. Рапапорту.
31. Підходи до інтерпретації ТАТ за схемами С. Томкінса, М. Арнольда.
32. ТАТ за Х. Хекхаузенем.
33. Особливості дитячого варіанту ТАТ за Л. Беллак.

5. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

5.1. Рекомендована література

Основна

1. Адамовська В. Публічне управління та адміністрування в контексті державного та регіонального управління. *Ефективна економіка*. 2016. № 10. С. 64–73.
2. Бобровська О. Механізм системного управління процесами розвитку територій регіонів: концептуалізація конструювання і побудови. *Державне управління та місцеве самоврядування*. 2017. № 2. С. 48–55.
3. Газарян С. Теоретичні основи антикризового управління в регіоні. *Публічне управління: теорія та практика*. 2013. № 2. С. 56–61. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Pubupr_2013_2_11 (дата звернення: 05.07.2021).
4. Голуб О. Криза в системі державного управління як стимул до суспільних реформ. *Становлення і розвиток української державності*. 2014. № 12. С. 29–32.
5. Ковалевська А. Конспект лекцій з дисципліни «Антикризове управління підприємством» для студентів 5 курсу заочної форми навчання ЦПО та ЗН освітньо-кваліфікаційного рівня «бакалавр». Харків : ХНУМГ ім. О. Бекетова, 2016. 140 с.
6. Кочубей Л. Медіарепутація органів державної влади в Україні: антикризовий інструментарій. *Український інформаційний простір*. 2020. № 2 (6). С. 152–168.
7. Кукуруз О. Політична складова кризи системи державного управління. *Держава і право*. 2010. № 50. С. 672–677.
8. Курганська М. Дослідження кризових явищ та проблеми антикризового управління в Україні. *Міжнародна науково-практична конференція*. Харків, 2020. С. 80.
9. Мельтюхова Н. Організаційні кризи в системі державного управління: виникнення, розвиток, подолання. *Державне будівництво*. 2017. № 2. С. 10–15.
10. Модернізація суспільного сектору економіки в умовах глобальних змін : монографія / ред. А. Мельник. Тернопіль : ТНЕУ ; Економічна думка, 2009. 528 с.
11. Пашко Л. Поняття та сутність оцінювання людських ресурсів у сфері державного управління. *Вісник Національної академії державного управління*. 2005. № 3. С. 115–119.
12. Реформування публічного управління та адміністрування: теорія, практика, міжнародний досвід : матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції за міжнародною участю (26 жовтня 2018 р.). Одеса : ОРІДУ НАДУ, 2018. 520 с.
13. Слізкова Г. Кризові явища в системі державного управління України: причини виникнення, розвиток, шляхи подолання. *Вісник КНУТД*. 2012. № 2. С. 137–142. URL: https://knutd.edu.ua/publications/pdf/Visnyk/2012-2/137_142.pdf (дата звернення: 20.06.2021).
14. Ставченко С. Превентивне кризове управління як специфічна онтологія кризових ситуацій у політиці. *Гілея*. 2015. № 95. С. 360–364.

Додаткова

1. Терент'єва А. Управління надзвичайними ситуаціями з елементами кризового менеджменту. Державне управління: удосконалення та розвиток. Дніпро, 2015. URL: <http://www.dy.nauka.com.ua/?op=1&z=88> (дата звернення: 30.06.2021).
3. 16. Ткачова Н. Розробка ефективного державного механізму антикризового управління. *Інвестиції: практика та досвід*. 2015. № 8. С. 124–130.
4. 17. Шарий В. Системна криза державного управління та шляхи її подолання. *Збірник наукових праць НАДУ* / за заг. ред. В. Лугового, В. Князева. № 1. Київ : вид-во НАДУ, 2004. С. 409–420.
5. 18. Шаров Ю. Антикризові технології в муніципальному управлінні: проєктний аспект. *Публічне управління: теорія та практика*. 2010. № 2. С. 190–193.

6. 5.3. Інформаційні ресурси (перелік інформаційних ресурсів)

<https://social-science.uu.edu.ua/article/676>

<https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/bitstream/lib/22599/1/%D0%9A%D0%A0%D0%98%D0%97%D0%98%D0%A1-%D0%9C%D0%95%D0%9D%D0%95%D0%94%D0%96%D0%9C%D0%95%D0%9D%D0%A2%20%D0%9E%D0%A0%D0%93%D0%90%D0%9D%D0%86%D0%97%D0%90%D0%A6%D0%86%D0%99%20%D0%92%20%D0%A3%D0%9C%D0%9E%D0%92%D0%90%D0%A5%20%D0%93%D0%9B%D0%9E%D0%91%D0%90%D0%9B%D0%86%D0%97%D0%90%D0%A6%D0%86%D0%87.pdf>

: <http://eclib.atwebpages.com>.

<http://www.dy.nauka.com.ua/?op=1&z=881>

Кризовий менеджмент. URL: <https://cutt.ly/PBNTtaY> (дата звернення: 19.10.2022)

6. ПОЛІТИКА ЩОДО АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ

Політика щодо академічної доброчесності формується на основі дотримання принципів академічної доброчесності відповідно до Законів України «Про освіту», «Про вищу освіту», «Про наукову і науково-технічну діяльність», «Про авторське право і суміжні права», «Про видавничу справу», з урахуванням норм Положення «Про академічну свободу та академічну доброчесність в Центральноукраїнському державному педагогічному університеті імені Володимира Винниченка» (затверджене вченою радою, протокол №2 від 30.09.2019; №10 від 07.02.2022).